

Studánka

„Jako dříve procházím cestičkou mezi domy směrem k viaduktu ke trati Počerady/Vrskmaň. Vpravo vidím vysoké zdi obrovské výrobní haly firmy Zámečnictví Fiedler a vlevo se zvedá stráž ve dvou stupních až k písčově. Stráně jsou osázené ovocnými stromy. Kolem cesty voní šeříky. Trochu dále, téměř u viaduktu se nachází malý pramen. Odtud vede potrubí až do vsi. Od pramenu vede malá stezka dále až ke kolejím.“
Gerdi Brunn/Ruschitschka (Růžička)

Na základě informací pamětníků byly v těchto místech objeveny zbytky staré cihlové kruhové vyzdívky se dvěma schody, které posloužili jako základ pro znovuoobnovení studánky, u které se právě nacházíte. I když se jednalo o nevelký pramen a každý dům měl vlastní studnu, voda z této studánky byla díky svým vlastnostem hojně využívána místními hospodyňkami k praní velkého prádla.

Studánka před rekonstrukcí – zbytky původní vyzdívky

Studánka po rekonstrukci

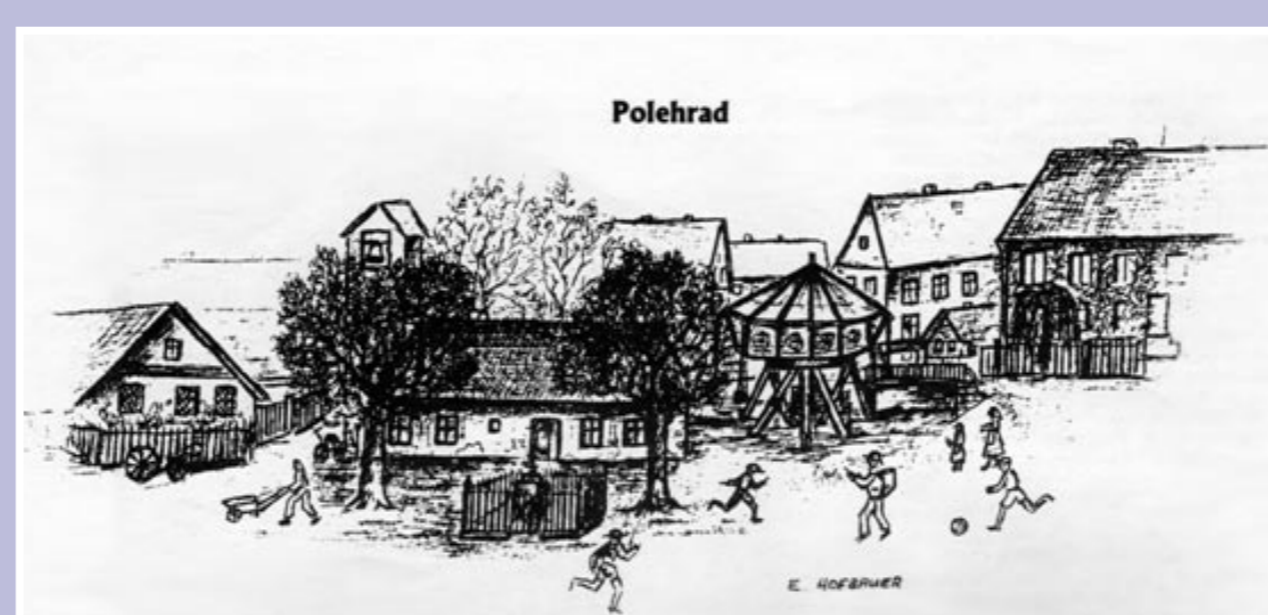
Školy v Poleradech

První škola byla v Poleradech zřízena v roce 1810. Jednalo se o jednotřídní školu, která byla v roce 1847 rozšířena. Budova měla popisné číslo 42, stála v bezprostřední blízkosti stávající hasičské zbrojnice a měla zvonici, ve které byla umístěna kapsle s pamětním listem. Učilo se v ní až do roku 1878. V roce 1878 byla tato stará škola obcí prodána místnímu kupci Fritschovi, který zde provozoval svůj obchod až do roku 1929. Poté byla budova prodána místnímu sedlákovi Jaworkovi – č. p. 14, který zde zřídil ubytovnu pro sezonní dělníky. Dnes již budova neexistuje, nicméně stála ještě začátkem 50. let. Místní si pamatují, že se před budovou „staré“ školy, v malé zahrádce nacházel kříž, který od nepaměti byl místem setkání poleradské mládeže.

Kříž nesl německý nápis:

Beim Kreuz am Weg gehst du vorbei
Gedenke, was dessen Forderung sei,
Mach fromm das Kreuz, Du bist ein Christ,
Der durch Herrn er Erlöset ist

Mijíš kříž na cestě
Vzpomeň na jeho výzvu
Pokorně se požehnej, Ty jsi Kristus,
který zkrze Pána spasen jest

Náves s kovárnou, hasičskou zbrojnicí, starou školou a křížkem – náčrt z počátku 20. stol.

Současný pohled na náves

Die Schule von Polehrad

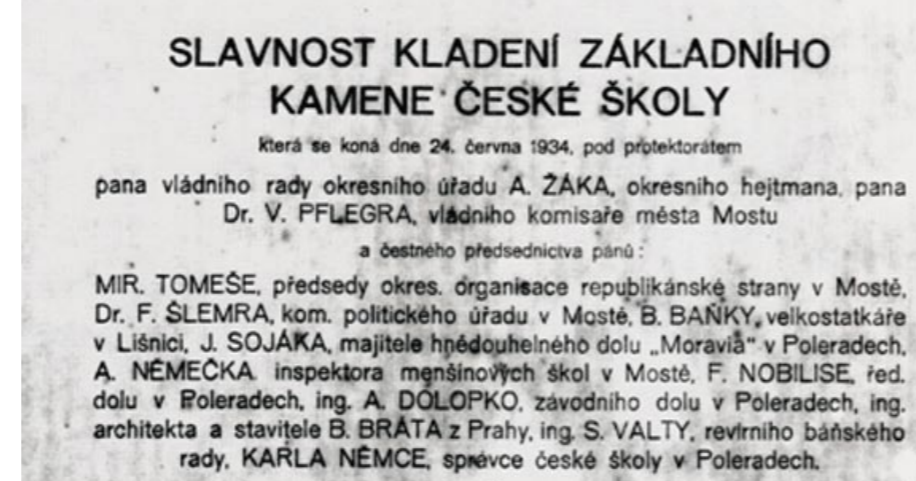
Německá škola z počátku 20. století.
V popředí je pomník padlým vojákům z Polerad v 1. světové válce.

Německá „nová“ škola – č. p. 56

Budova školy byla postavena v roce 1894. Zpočátku se ve škole vyučovalo v jedné a později ve dvou učebnách. Ve škole se učilo německy, nicméně s přibývajícím českými žáky se v této budově dočasně zřídila česká učebna. V budově též byly dočasně kanceláře obecního úřadu a samozřejmě byt.

Česká obecní škola v Poleradech č. p. XXX

Česká škola byla v Poleradech zřízena až 1. září 1929. Do školy nastoupilo 17 dětí. Prvním správcem byl Jan Filec. Děti se do 9. září vyučovaly v polích u Polerad, poté byla v německé škole uvolněna jedna místnost, kde se děti učily až do otevření nové budovy české školy. Pozemek pro tuto školu darovali Josef a Terezie Pípalovi. Základní kámen české školy byl slavnostně přivezen z obce Velhoty a položen 24. 6. 1934. Akce byla spojena s velkou slavností. Slavnosti položení základního kamene se zúčastnila řada prominentních osobností té doby. Z místních občanů jmenujme pány Miroslav Tomeš a Václav Turnovský – statkáři z Mastného Dvora, Bohumil Baňka – velkostatkář z Lišnice, Karel Němec – správce školy, Josef Heřman – důlní z dolu Morávia z Polerad, Josef Švanda z Polerad, Rudolf Koutský z Polerad, Antonín Leška z Mastného Dvora, J. Sojálka – majitel dolu Morávia. Kromě správce školy pana Němce, byla učitelkou ženského ročníku paní A. Machková a náboženství vyučoval pan farář ze Židovic R. Skuthan. V mateřské škole působila paní O. Svobodová.

Dobová pozvánka na slavnost u příležitosti kladení základního kamene české školy

Budova bývalé české školy. Pamětní tabule nad vchodem připomíná posledního řídícího učitele pana Vratislava

Dříve německá škola, nyní obecní bytový dům

Obecní slouha

Obec kdysi zaměstnávala obecního slouha, poslední známý slouha se jmenoval Karel Korner a bydlel v posledním domě cestou na Kamennou Vodu. Jeho povinností bylo např. dle seznamu roznést obecní radě povánky, pomáhat místním spolkům a mimo jiné měl za povinnost jednou v noci obejít obec a zkontrolovat, zda je vše v pořádku a 3 x denně zvonit na zvon v hasičské zbrojnici.

Rychtářské právo z Polerad

Nalezená keramika v Poleradech

V době, kdy se v Egyptě již stavěly pyramidy, se na katastru obce Polerady v chatrčích z větví a hlíny usadili první lidé – tj. 2700–2300 let před Kristem v pozdní době kamenné. Nejprve lid kultury se šňurovou keramikou, poté v době 2000–1500 let př. Kr. ve starší době bronzové lid Únětické kultury a ještě později lid kultury Knovízské. Asi 500 let před Kristem se na tomto území objevují Kelty a Germáni.

Keramický koflík – Knovízská kultura 1250–900 př. Kr. – nález Polerady

Keramická amfora – Šňurová kultura 2700–2300 př. Kr. – nález Polerady

Keramický koflík – Únětická kultura 2000–1500 př. Kr. – nález Polerady